

Vejledning til ansøgning om rådgivning og uddannelse fra Socialstyrelsen til implementering af metoderne Critical Time Intervention (CTI), Social Færdighedstræning (SFT) og Åben Dialog (ÅD)

Enhed CHPS / CDAM
Sagsnr. 2018 - 1700
Dato 26.06.2019

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Om metoderne CTI, SFT og ÅD	2
3. Om målgrupper for udbredelse af metoderne	2
4. Om implementeringsstøtten.....	3
5. Målgruppe og ansøgerkreds.....	5
6. Kriterier for tildeling af implementeringsstøtte	5
7. Praktiske oplysninger.....	6

1. Indledning

Som en del af Udviklings- og investeringsprogrammet på voksenområdet (UIP), som blev vedtaget med satspuljen for 2017, udbreder Socialstyrelsen de virksomme metoder Critical Time Intervention (CTI), Social Færdighedstræning (SFT) og Åben Dialog (ÅD). Metoderne er afprøvet i dansk sammenhæng med gode resultater og udbredes derfor til interesserede kommuner.

Kommuner kan søge om støtte til implementering af metoderne. Implementeringsstøtten er beskrevet mere uddybende herunder. Den består overordnet af rådgivning fra Socialstyrelsen, uddannelse af kommunens medarbejdere i samt monitorering af kommunens brug af metoderne. Socialstyrelsen har indgået kontrakt med de aktører, der står for uddannelse af medarbejderne i metoderne.

Implementeringsstøtten skal sikre, at metoderne forankres i kommunen, så der kan skabes positive resultater for borgerne.

Dette vejledningsmateriale giver centrale oplysninger, som interesserede kommuner skal bruge ved ansøgning om implementeringsstøtte fra Socialstyrelsen til en af de tre metoder CTI, SFT og ÅD. Blandt andet beskrives vurderingskriterier for tildeling af implementeringsstøtten samt praktiske informationer, såsom frist for ansøgning og mulighed for at stille spørgsmål i forbindelse med ansøgningen.

2. Om metoderne Critical Time intervention (CTI), Social Færdighedstræning (SFT) og Åben Dialog (ÅD)

De tre bostøttemetoder, der kan søges om implementeringsstøtte til, er kort beskrevet herunder.

Critical Time Intervention

Critical Time Intervention er en metode med fokus på recovery og rehabilitering. Metoden er målrettet borgere, som ønsker en forandring i deres liv og som samtidig modtager støtte efter Serviceloven. Metodens formål er at sikre en vellykket forandring i borgerens liv, at styrke borgerens samlede livssituation og at understøtte borgeren i at blive mere selvhjulpne. Metoden er kendetegnet ved at være en tidsafgrænset og fokuseret indsats, der er opdelt i tre faser, der strækker sig over en samlet periode på ni måneder.

Social færdighedstræning

Social færdighedstræning er en pædagogisk metode til udvikling og fastholdelse af sociale færdigheder. Det overordnede mål med metoden er, at forbedre borgerens forståelse af mellem menneskelige signaler samt træne deltagerens sociale handlekompetence. Social færdighedstræning er et gruppebaseret undervisnings- og træningsforløb, hvor der fokuseres på problem- og konfliktløsning, samtalekompetencer, symptom-mestring samt hjemmeøvelser og rollespil. Socialstyrelsen understøtter uddannelse i gruppebaseret Social Færdighedstræning.

Åben dialog

Åben dialog er en netværks- og helhedsorienteret tilgang, der inddrager relevante fagprofessionelle og private netværk i forhold til borgerens situation. Tilgangen er baseret på syv principper for hurtig og samtidig indsats i forhold til borgeren og dennes netværk. Inddragelse af netværket sker på baggrund af borgerens ønske. Som noget af det grundlæggende i Åben Dialog vægter alle udsagn fra deltagerne på netværksmødet lige, og den professionelle rolle er ikke at søge løsninger, men at give et fagligt perspektiv, som kan supplere borgerens eget og resten af netværkets perspektiver. Åben Dialog er en metode, der har fokus på at aktivere ressourcer hos borgeren og hos borgerens netværk. Samtidig giver metoden en bedre forståelse mellem netværket og borgeren, fx vedrørende borgerens udfordringer, ønsker og behov.

3. Om målgrupper for udbredelse af metoderne

Socialstyrelsen støtter udbredelse af CTI, SFT og ÅD til bestemte målgrupper:

Critical Time Intervention

Borgere som ønsker en forandring i deres liv, og som er i målgruppen for at modtage støtte efter Serviceloven.

Borgere i hjemløshed kan ikke indgå som en selvstændig målgruppe, men der kan være hjemløse blandt borgerne i målgruppen¹.

Social færdighedstræning

Borgere med psykiske vanskeligheder, der er i målgruppen for at modtage støtte efter Serviceloven, og som har behov for at udvikle eller træne sociale færdigheder.

Åben dialog

Borgere med psykiske vanskeligheder, der er i målgruppen for at modtage støtte efter Serviceloven.

4. Om implementeringsstøtten

Kommuner, som får tildelt implementeringsstøtte, tilbydes et forløb, som skræddersyes til kommunen. Det samlede forløb strækker sig over to år. Forløbet indeholder følgende elementer:

1. Behovsafklaring: Indledende drøftelse af organisering og etablering af implementeringsteam
2. Rådgivning
3. Uddannelse af medarbejdere i metoden
4. Monitorering af indsatsen
5. Overdragelse og sikring af forankring

Behovsafklaring

Samarbejdet mellem kommunen og Socialstyrelsen indledes med en afklaring af, hvordan metoden ønskes implementeret, og kommunens umiddelbare tanker for arbejdet med implementeringen præsenteres. Socialstyrelsen vil anbefale, at der nedsættes et implementeringsteam på de tilbud eller områder, hvor metoden ønskes implementeret. Et implementeringsteam har det overordnede ansvar for implementeringen, og består af leder(e), medarbejderrepræsentanter samt eventuelt borgerrepræsentanter.

Den indledende afklaring munder ud i en plan for implementeringsstøtten. Formålet med behovsafklaringen er, at kommunen og Socialstyrelsen har en fælles plan for implementeringsprocessen, som sandsynliggør, at kommunen kan implementere den konkrete metode.

Elementer i behovsafklaringen:

- Indledende telefonisk kontakt og efterfølgende planlægningsmøde om kommunens ønsker og behov samt aftale om den videre proces
- Analyse af kommunens udgangspunkt for at implementere den valgte metode, fx i form af en parathedsanalyse
- Etablering af implementeringsteam i kommunen

I midten af oktober 2019 afholdes opstartsmøde for kommuner, der har fået tildelt implementeringsstøtte til en eller flere af de nævnte metoder. Mødet er obligatorisk. På mødet deltager som minimum leder, projektleder og implementeringsteam.

Rådgivning

Rådgivningen af den enkelte kommune tager udgangspunkt i kommunens konkrete behov, og vil tage afsæt i den udarbejdede implementeringsplan. Eksempler på aktiviteter i rådgivningen:

- Udarbejdelse af implementeringsplan
- Introduktionsdag for ledere, projektledere og repræsentanter for kommunens myndighedsområde samt øvrige relevante aktører i kommunen

---

¹ Socialstyrelsen tilbyder på anden vis støtte til implementering af blandt andet CTI i forhold til hjemløse. Læs mere om dette på Socialstyrelsen hjemmeside:

<https://socialstyrelsen.dk/projekter-og-initiativer/voksne/udbredelse-af-housing-first>

- Tværkommunale møder med erfaringsudveksling
- Møder mellem Socialstyrelsen og den enkelte kommune for at drøfte implementeringen, herunder rekruttering af borgere til metoden og samarbejde mellem ledere og medarbejdere.

Uddannelse af medarbejdere i metoden

Kommuner, som modtager implementeringsstøtte fra Socialstyrelsen, vil få kompetenceudvikling til medarbejderne i den eller de metoder, som implementeres i kommunen. Socialstyrelsen har indgået kontrakt med de undervisere, som skal stå for uddannelsen af medarbejderne.

Eksempler på aktiviteter i uddannelsen er:

- Oplæring af medarbejdere i den konkrete metode. Der undervises enten på arbejdspladsen eller hos kompetenceleverandøren.
- Introduktion til brug af metodemanualer samt skemaer til tjek af metodeloyalitet og -fidelitet.

I forhold til metoden CTI er der lagt op til, at der i hver kommune kan uddannes op til 30 medarbejdere i metoden. Medarbejdere, der uddannes, er dem, som konkret skal arbejde med metoden. Det kan ikke anbefales at uddanne for mange medarbejdere i forhold til, hvor mange borgere der skal tilbydes metoden, da medarbejderne derved ikke får tilstrækkelig erfaring med at anvende metoden.

I forhold til SFT vil der være behov for, at der i hver kommune er nogle medarbejdere, der kan være gruppetrænere i metoden. Derudover skal øvrige medarbejdere have en grundlæggende viden om, hvad SFT går ud på, samt hvordan de i deres arbejde kan støtte op om indsatsen i SFT. Det planlægges derfor, at op til 6 medarbejdere uddannes som gruppetrænere i kommunen, og at de restende medarbejdere (op til cirka 25) får en 1-dages introduktion til metoden.

I forhold til ÅD er der behov for, at der i hver kommune er nogle medarbejdere, der kan fungere som mødeledere. Derudover vil de øvrige kolleger få introduktion til ÅD, så de kan indgå i netværksmøderne, og eventuelt i det reflekterende team. Det antages, at der i forbindelse med implementeringen af ÅD, vil være behov for at uddanne op til 6 mødeledere per kommune, og at der derudover gennemføres en introduktion til ÅD for øvrige medarbejdere (op til 24) på 4 dage.

Socialstyrelsens kompetenceleverandør i Åben Dialog har maksimalt kapacitet til at undervise fem kommuner. Derudover skal der minimum være tre kommuner eller tilbud der søger støtte, for at undervisningen kan gennemføres. Såfremt Socialstyrelsen modtager ansøgninger fra mere end fem kommuner til implementering af Åben Dialog, vil Socialstyrelsen prioritere med udgangspunkt i de nedenfor opstillede tildelingskriterier, jf. afsnit 6.

Socialstyrelsens kompetenceleverandør i Social Færdighedstræning har maksimalt kapacitet til at undervise seks kommuner. Såfremt Socialstyrelsen modtager ansøgninger fra mere end seks kommuner til implementering af Social Færdighedstræning, vil Socialstyrelsen prioritere med udgangspunkt i de nedenfor opstillede tildelingskriterier, jf. afsnit 6.

Monitorering af indsatsen

I henhold til den politiske aftale om Udviklings- og Investeringsprogrammet (UIP), skal der ske en løbende monitorering af metodeudbredelsen i programmet. Det er besluttet, at monitoreringsdesignet i UIP hovedsageligt fokuseres på anvendelse af nationale registerdata. Styrken ved det valgte design er, at registerdata muliggør at følge borgernes udvikling på relevante outcome-indikatorer over en længere årrække. Herudover er registerdata både nationalt dækkende og samtidig forbundet med en lille indberetningsbyrde for kommunerne, da borgernes progression følges via registerdata fra Danmarks Statistik.

Det vil være obligatorisk for kommunerne at indberette CPR-numre på de borgere, som modtager en indsats med afsæt i den metode, som kommunen har modtaget implementeringsstøtte til. CPR-nummeret skal muliggøre, at data kan kobles til nationale registre. Herudover vil der også være behov for en række supplerende sagsoplysninger. De sidstnævnte oplysninger vil både indgå i analyserne,

men også bidrage til fortolkningen af resultaterne. Kommunerne vil efter hver indberetning modtage status for de borgere der er indberettet samt resultaterne sammenlignet med resultater fra de øvrige kommuner der udbreder metoderne. Resultaterne vil blive anvendt i den løbende sparring med kommunerne, herunder implementeringsteamet.

De obligatoriske indberetningskrav er:

- CPR-nummer på borgeren
- Startmåned for indsatsen
- Oplysninger om målgruppen og deres sociale problematik
- Borgernes funktionsniveau ved start
- Henvisningsgrundlag (SEL §)

Socialstyrelsen stiller et indberetningssystem til rådighed for kommunerne, og vejleder kommunerne i systemets anvendelse.

Overdragelse og sikring af forankring

Som afslutning på implementeringsstøtten gennemfører Socialstyrelsen og kommunen i samarbejde en vurdering af status for implementeringen med henblik på, at kommunen kan udarbejde en plan for den videre implementering og forankring af metoden i kommunen. Vurderingen vil bygge på den indledende behovsafklaring, implementeringsplanen, gennemførte aktiviteter, data fra monitoreringssystemet og andre relevante kilder.

5. Målgruppe og ansøgerkreds

Målgruppen for implementeringsstøtten er kommuner, eventuelt i samarbejde med private eller regionale tilbud, som ønsker at omlægge en del af indsatsen for voksne med sociale problemer og/eller psykiske funktionsnedsættelser til metoderne CTI, SFT eller ÅD.

Ansøgerkredsen er kommuner. Kommunerne kan eventuelt indgå i samarbejde med kommunale, regionale, private tilbud eller frivillige aktører. Kommuner kan indgå i samarbejde om driften af en metode, og søge implementeringsstøtte via samme ansøgning. Det er muligt at søge implementeringsstøtte til flere metoder samtidigt. I så fald skal kommunen indsende en ansøgning **på hver metode**, som ønskes implementeret.

6. Kriterier for tildeling af implementeringsstøtte

Kommunens ansøgning om implementeringsstøtte bliver vurderet i forhold til to tildelingskriterier: 1) målgruppens størrelse og 2) om kommunen i forvejen har implementeret metoden. Det vil sige, at der i vurderingen af ansøgningen bliver lagt vægt på følgende:

1. **Målgruppens relative størrelse.** Kommuner med en særlig stor andel af borgere i målgruppen for den metode, som ønskes implementeret, vil blive foretrukket til implementeringsstøtte. For kommuner, som søger i samarbejde, vil den samlede målgruppe på tværs af kommunerne blive taget i betragtning. Andelen af borgere i målgruppen vurderes ved at sammenholde den angivne målgruppestørrelse med antal borgere i kommunen eller det område tilbuddet dækker.
2. **Kommunens erfaring med metoden.** Socialstyrelsen ønsker med implementeringsstøtten at udbrede metoderne til flere af landets kommuner. Kommuner, som ikke allerede har implementeret den metode, som der søges om implementeringsstøtte til, vil derfor blive foretrukket.

Socialstyrelsens kompetenceleverandør har maksimalt kapacitet til at undervise fem kommuner i Åben dialog og seks kommuner i Social Færdighedstræning. Såfremt Socialstyrelsen modtager ansøgninger fra mere end fem kommuner til implementering af Åben Dialog eller Social Færdighedstræning, vil Socialstyrelsen prioritere med udgangspunkt i disse tildelingskriterier. Derudover gælder det i forhold til Åben dialog, at der minimum skal være tre kommuner, der efterspørger implementeringsstøtte, for at det kan igangsættes.

Følgende minimumskriterium skal være opfyldt for, at kommunen kan tildeles implementeringsstøtte:

1. Kommunens ansøgning om implementeringsstøtte skal være direktørgodkendt.

7. Praktiske oplysninger

Ansøgningsfristen er den 9. september 2019 klokken 12.00.

I midten af oktober 2019 er der opstartsmøde i Odense for de kommuner, der vil modtage implementeringsstøtte. På mødet skal som minimum deltage leder, projektleder og implementeringsteam.

Ansøgningskema kan downloades på Socialstyrelsens hjemmeside.

Ansøgningskema udfyldes og fremsendes elektronisk sammen med relevante bilag til Socialstyrelsen på følgende e-mail: uip-imp2@socialstyrelsen.dk

Eventuelle spørgsmål vedr. ansøgning kan rettes til:

Socialstyrelsen på mail til spm-uip2@socialstyrelsen.dk eller på telefon til specialkonsulent Martin Sandø (41 93 24 90).

Socialstyrelsen forbeholder sig retten til at bede om uddybende oplysninger til ansøgningen efter ansøgningsfristens udløb.

Ansøgerne kan forvente svar på ansøgningen senest ultimo september 2019